

Zitting 1974-1975

12 289

Uitvoering van het op 29 november 1969 te Brussel tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, met Bijlage (Trb. 1970, 196) alsmede regeling van die aansprakelijkheid in overeenstemming met dat Verdrag (Wet aansprakelijkheid olietankschepen)

Nr. 5 Herdruk¹

Nota van wijzigingen

Ontvangen 28 januari 1975

Het wetsontwerp wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 3

Het vierde, vijfde en zesde lid worden vervangen door de volgende leden:

4. Voor schade door verontreiniging kan de eigenaar niet uit anderen hoofde worden aangesproken.

5. De aansprakelijkheid voor die schade uit anderen hoofde van de reder-niet-eigenaar, de bevrachter, de huurder of andere gebruiker van het schip, met inbegrip van degene, in wiens handen de exploitatie van het schip is gelegd, vervalt indien de eigenaar het door hem ingevolge deze wet verschuldigde heeft betaald of een fonds heeft gevormd overeenkomstig artikel 5, lid 1; hetgeen tevoren uit hoofde van die aansprakelijkheid is betaald, strekt in mindering van het door de eigenaar verschuldigde. Het in de vorige zin bepaalde vindt geen toepassing indien het voorval te wijten is aan persoonlijke schuld van de uit anderen hoofde aansprakelijke persoon.

6. Voor schade door verontreiniging kunnen, onverminderd het in lid 7 bepaalde, noch uit hoofde van deze wet noch uit anderen hoofde worden aangesproken:

a. de loods en zij die met toestemming van de eigenaar, de reder of de kapitein van het schip hulp verlenen aan het schip, de zich aan boord bevindende goederen of de opvarenden;

b. zij die preventieve maatregelen nemen;

c. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de in de leden 4 en 5 genoemde personen en van de in dit lid onder a en b van aansprakelijkheid vrijgestelde personen.

7. De eigenaar heeft een recht van verhaal op derden die voor de schade uit anderen hoofde, anders dan uit overeenkomst, jegens de benadeelden aansprakelijk zijn, in dier voege dat die derden in de schadevergoeding moeten bijdragen naar evenredigheid der begane fouten, tenzij in het gegeven geval de billijkheid een andere verdeling vordert. Evenwel heeft de eigenaar, voor zover niet anders is overeengekomen, op de in lid 5 genoemde personen en de in lid 6 onder a, b en c van aansprakelijkheid vrijgestelde personen, uitsluitend een recht van verhaal indien zij de schade persoonlijk door hun opzettelijk wangedrag of grove schuld hebben veroorzaakt.

¹ Verbetering in de leden 6 en 7 van artikel 3.

Artikel 3a

Ingevoegd wordt een nieuw artikel, waarin de inhoud wordt overgenomen van het oorspronkelijke vijfde lid van artikel 3, luidende:

Artikel 3a. Wanneer schade door verontreiniging is ontstaan door olie uit meer dan één schip, zijn de eigenaren van alle daarbij betrokken schepen, onverminderd het in artikel 3 bepaalde, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade waarvan redelijkerwijs niet kan worden aangenomen dat zij veroorzaakt is door olie afkomstig uit één of meer bepaalde schepen. Op de onderlinge verhouding van de eigenaren van de betrokken schepen is artikel 536a, tweede zin, van het Wetboek van Koophandel van overeenkomstige toepassing.

Toelichting

Artikel 3, vierde lid. Het vierde lid bevat de eerste zin van het oorspronkelijke vierde lid.

Artikel 3, vijfde lid. In het nieuwe vijfde lid is de eventuele aansprakelijkheid uit anderen hoofde dan deze wet van degenen, die het schip exploiteren of doen varen (vgl. de opsomming van artikel 740a Wetboek van Koophandel), tot een subsidiaire gemaakt door deze aansprakelijkheid te beperken tot het geval dat de eigenaar, om welke reden dan ook, in gebreke mocht blijven. Deze bepaling is opgenomen enerzijds om zo veel mogelijk een kostenverhogende dubbele aansprakelijkheid te voorkomen, en anderzijds omdat het minder gewenst voorkwam dat de gelaedeerde in een gunstiger positie zou komen te verkeren ten gevolge van het feit dat de eigenaar en de exploitant niet één en dezelfde persoon zijn. De uitzondering voor het geval van persoonlijke schuld van de exploitant is gemaakt, omdat anders de splitsing van de persoon van de eigenaar en die van de exploitant ten nadele van de gelaedeerde zou kunnen werken. De Engelse uitvoeringswet komt met behulp van een enigszins andere constructie tot vrijwel hetzelfde resultaat; de Zweedse wet stelt de bedoelde exploitanten geheel vrij van aansprakelijkheid.

Artikel 3, zesde lid. In het zesde lid zijn in de eerste plaats de categorieën van aansprakelijkheid vrijgestelde personen uitgebreid. Vrijgesteld worden nu ook de loods, personen die preventieve maatregelen nemen en hun ondergeschikten, vertegenwoordigers en lasthebbers, alsmede de ondergeschikten, vertegenwoordigers en lasthebbers van de hulpverleners en van de in het vijfde lid genoemde scheepsexploitant. Het doel van deze uitbreiding is voornamelijk ook deze personen te ontlasten van het risico van een ten dele onbeperkte, en daardoor onverzekerbare aansprakelijkheid.

Ten einde het al deze personen, waaronder de hulpverleners, niet node-loos moeilijk te maken hun medewerking te verlenen, is voorts de aanvankelijk voorgestelde uitzondering voor het geval van opzet of grove schuld van de zijde van de hulpverleners beperkt: alleen in geval van opzettelijk wangedrag of grove schuld bij hen persoonlijk hebben zij een regresvordering van de eigenaar te vreezen. Deze regeling komt in grote lijnen overeen met die van de Zweedse wet.

Ten slotte is in de gewijzigde tekst de bescherming van de hulpverlener uitgebreid tot het geval dat de eigenaar toestemming tot de hulpverlening heeft gegeven.

Artikel 3, zevende lid. De verhaalsregeling is gewijzigd als gevolg van de wijziging van de tekst van het vierde lid en tevens aangevuld met de regel dat de daders onderling moeten bijdragen naar evenredigheid van de gemaakte fouten, tenzij de billijkheid een andere verdeling vordert. Deze regeling komt overeen met die voorgesteld in artikel 6.3.4 van het ontwerp nieuw B.W.

De tweede zin beperkt het regres op de personen die ingevolge het vijfde lid niet of slechts bij uitzondering rechtstreeks kunnen worden aangesproken. Hierdoor wordt de noodzaak van dubbele verzekering zoveel mogelijk voorkomen. Aangezien de eigenaar veelal in contractuele relatie tot deze personen zal staan, is ter vermindering van misverstand dienaangaande, duidelijk gemaakt dat anders kan worden overeengekomen.

Artikel 3a. De tekst van het oorspronkelijke vijfde lid van artikel 3 is evenals in het verdrag geplaatst in een apart artikel. Daaraan is de voorkeur gegeven omdat de regeling van deze materie – verontreiniging door olie uit meer dan één schip – moeilijk in artikel 3 was in te passen.

De Minister van Justitie,
A. A. M. van Agt

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
M. H. M. van Hulten

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Goede